

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ändras.

Enligt förslaget ändras definieringen av grundlig förbättring av väg i fråga om byggande av skogsväg så, att som grundlig förbättring anses även grundlig förbättring av andra sådana enskilda vägar än sådana som i tiden byggts som skogsväg och finansierats med skogsförbättringspengar.

Det föreslås att det stöd som beviljas för vård av ungskog och tillvaratagande av energivirke som genomförs som sysselsättningsarbete skall betalas för de ändamål som nämns i lagen med anslag som anvisas i statsbudgeten och inte med sysselsättningsmedel.

Dessutom föreslås att för bekämpning av

rotticka beviljas stöd inte bara för kostnaderna för bekämpningsmedel utan också för kostnaderna för spridning av bekämpningsmedel. Det föreslås även att i lagen tas in ett bemyndigande för ministeriet genom förordning av ministeriet att utfärda grunderna för stödet samt de riskområden för rotticka inom vilka stöd för bekämpning av rotticka skall kunna beviljas.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. När det gäller stöd för spridning av bekämpningsmedel mot rotticka är avsikten att lagen skall träda i kraft genom en förordning så snart Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt stödet.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Byggande av skogsväg

I 6 § 1 mom. 7 punkten i den gällande lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996), nedan finansieringslagen, har grundlig förbättring av en väg som ingår i byggande av skogsväg begränsats att gälla endast grundlig förbättring av en väg som byggts som skogsväg och finansierats med skogsförbättringspengar. När behovet av grundlig förbättring av en sådan väg som transporter inom skogsbruket förutsätter har gällt redan existerande enskilda vägar av annat slag har åtgärden ansetts som byggande av en ny skogsväg. Den definition på grundlig förbättring av väg som beskrivs ovan har

gett en felaktig bild av behovet att bygga nya skogsvägar och av hur många vägar som byggts. Grundlig förbättring av en väg har till den del det gäller det ovan anförda ansetts innebära att nya vägspår öppnas trots att det faktiskt har varit fråga om teknisk förbättring av redan befintliga vägar så att de motsvarar de krav som skogsbruket av i dag ställer.

På grund härav föreslås att definieringen av grundlig förbättring av väg som ingår i byggande av skogsväg ändras så, att som grundlig förbättring anses även grundlig förbättring av andra sådana enskilda vägar än sådana som i tiden byggts som skogsväg och finansierats med skogsförbättringspengar.

Med stöd av finansieringslagen kan för grundlig förbättring av väg beviljas statsmedel, ifall för samma ändamål inte beviljas bidrag med stöd av lagen om enskilda vägar (358/1962). Skogscentralens myndighetschef

skall när han fattar ett finansieringsbeslut hos vägdistriktet i fråga utreda om sådana ansökningar om finansiering är anhängiga eller om sådana ansökningar har godkänts.

1.2. Sysselsättningsarbeten

I 11 § finansieringslagen föreskrivs om finansiering av vård av ungskog och tillvaratagande av energivirke som genomförs som sysselsättningsarbete. När det gäller vård av ungskog som genomförs som sysselsättningsarbete enligt de anvisningar om användningen av arbetskraft som det ministerium som är behörigt i sysselsättningsärenden meddelar och med sysselsättningsmedel som nämnda ministerium anvisar det ministerium som är behörigt i skogsbruksärenden kan det stöd som beviljas vara högre än det stöd som normalt beviljas, dock högst 80 procent av verkställighetskostnaderna. På motsvarande sätt har för tillvaratagande av energivirke beviljats stöd för sysselsättningsarbete.

Vid arbetsministeriet har man dock av budgettekniska orsaker och med hänvisning till den lägre stödnivå än nämnda 80 procent som blivit vedertagen vid tillämpning av sysselsättningslagen ansett att det inte har varit ändamålsenligt att styra det statliga stödet till i finansieringslagen avsedda sysselsättningsarbeten, i fråga om vilka det statliga stödet är hektarbaserat.

Det är dock fortfarande aktuellt att vårda ungskog och tillvarata energivirke samt att främja sysselsättningen inom skogsbruket. Vård av ungskog och tillvaratagande av ungskog blir i allmänhet dyrare som sysselsättningsarbete än som vanligt arbete för markägaren, bl.a. på grund av det större behovet av arbetsledning. Därför är det motiverat att i finansieringslagen bevara möjligheten att bevilja förhöjt stöd för dessa arbeten när man låter utföra arbetet som i lagen avsett sysselsättningsarbete.

På grund av de begränsningar som hänförs sig till användningen av sysselsättningsmedel har man hittills inte alls kunnat tillämpa gällande bestämmelse i 11 § finansieringslagen. På grund härav föreslås att lagen ändras så att finansieringen sker med anslag för tryggnad av hållbart skogsbruk och inte med sysselsättningsmedel.

1.3. Bekämpning av rotticka

De största svampskadorna på ekonomiskogar föranleds av rotticka. På gran orsakar den källröta och på tall rottröta. Den förlust som rottickan föranleder skogsbruket beräknas uppgå till ca 200 miljoner mark per år. Svampen sprider sig till friska bestånd genom stubbar och rot- samt rothalsskador som uppstår främst vid sommaravverkning.

Om stöd för bekämpning av rotticka föreskrivs i 22 och 23 § i den gällande finansieringslagen. För bekämpning av rotticka i riskområden för utbredning av rotticka kan den som utför avverkningsarbete beviljas stöd till ett belopp som motsvarar kostnaderna för bekämpningsmedel. Däremot finns det inte några bestämmelser om stöd för kostnaderna för spridning av bekämpningsmedel eller om definiering av riskområdena.

Den arbetsgrupp som jord- och skogsbruksministeriet har tillsatt med tanke på avverkningar sommartid har i sin promemoria den 25 april 2000 (Työryhmämuistio MMM 2000:8) föreslagit att det statliga stödet för främjande av bekämpningen av rotticka utvidgas att gälla förutom kostnaderna för bekämpningsmedel även en del av arbetskostnaderna för spridning av bekämpningsmedel. Arbetsgruppen föreslår dessutom att riksområdet för rotticka skall definieras så att man så effektivt som möjligt kan förhindra att svampen sprider sig till friska bestånd. Riskområdet bör härvid vara något större än det som nu rekommenderas.

Eftersom det endast finns begränsade möjligheter att minska avverkningarna sommartid bör avverkningarna inriktas och genomföras så att de förorsakar så lite skada som möjligt på naturen i skogarna och för skogarnas hälsa.

När det gäller bekämpning av rotticka är det fråga om att allmänt upprätthålla skogarnas hälsotillstånd. Syftet med bekämpningen är att förhindra dels att det avverkningsområde som behandlas förorenas, dels att det på avverkningsområdet bildas sådana fruktkroppar från vilka sporer kan sprida sig via luften t.o.m. på ett mycket stort område. Det är omöjligt att precisera svampskadornas ursprung eller vem som drar nytta av bekämpningen. Eftersom verkningarna av bekämp-

ningen har stor utbredning har skogsägarnas intresse för bekämpning av rotticka, som ju föranleder kostnader, hittills varit lamt och i förhållande till behovet har endast ett anspråkslöst antal områden behandlats. För att bekämpningen skall bli mera allmän vore det därför nödvändigt att kunna bevilja sådant statligt stöd som i större utsträckning än för närvarande täcker kostnaderna för bekämpningen.

För att bekämpningsmedlet skall ha någon verkan bör det spridas i samband med avverkningen. Spridningen av bekämpningsmedlet sker antingen som en delfunktion i anslutning till avverkningsmaskinen eller som ett skilt arbetsmoment genast efter avverkningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att 23 § 2 mom. i finansieringslagen ändras så att för bekämpning av rotticka kan beviljas statligt stöd inte bara för kostnaderna för bekämpningsmedel utan också för kostnaderna för spridning av bekämpningsmedel. I lagrummet skall även föreskrivas om bemyndigande att genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärda riskområdena för utbredning av rotticka samt grunderna för det stöd som beviljas för spridning av bekämpningsmedel.

2. Propositionens verkningar

2.1. Sysselsättningsarbeten

Vård av ungskog och tillvaratagande av energivirke som genomförs som sysselsättningsarbete kommer att utföras särskilt i norra Finland där det finns relativt sett flera arbetslösa yrkeskunniga skogsarbetare än i södra Finland. Om antalet prestationer som omfattar vård av ungskog och tillvaratagande av energivirke som resultat av sysselsättningsarbetena ökade med en femtedel, skulle behovet av tilläggsstöd uppgå till drygt 30 miljoner mark per år. Av detta skulle den andel som beror på att arbetena utförs enligt sysselsättningsvillkor utgöra ca fyra miljoner mark, dvs. ca tre procent av det stöd som används för dessa arbetslag.

Det är viktigt med tanke på fullföljandet av Finlands nationella skogsprogram 2010 att värden av ungskog och tillvaratagandet av

energivirke ökar. Ungskogar som från skogsvårdssynpunkt har god produktionsförmåga är en förutsättning för hållbart skogsbruk. Med tillvaratagande och ökad användning av energivirke bidrar man till att uppnå målen för den nationella energi- och klimatpolitiken.

2.2. Bekämpning av rotticka

Kostnaderna för sådan bekämpning av rotticka som utförs i samband med maskinell avverkning föranleds av anskaffning, förvaring och behandling av bekämpningsmedel, av beredning av vattenblandningen samt av anskaffning och rengöring av spridningsandordningen.

Kostnaderna för bekämpning av rotticka, kostnaderna för bekämpningsmedel borträknade, uppgår enligt bolaget Metsäteho Oy vid gallring till 3-6 mark och vid föryngringsavverkning till 2-3 mark per avverkad kubikmeter fast mått. Avsikten är att genom förordning av ministeriet föreskriva att det stöd som beviljas för spridning av bekämpningsmedel motsvarar i genomsnitt hälften av ovan nämnda kostnader som för närvarande inte berörs av stödet.

År 1999 uppgick det statliga stöd som beviljades för kostnader för bekämpningsmedel mot rotticka till 867 845 mark. Det behandlade området uppgick till 2412 hektar. Kostnaderna för bekämpningsmedel uppgick i genomsnitt till 1,50 mark per avverkad kubikmeter fast mått, vilket motsvarar det stöd som är avsett att beviljas för spridning av bekämpningsmedel i genomsnitt. På nuvarande bekämpningsnivå beräknas det årliga stödet för spridning av bekämpningsmedel således uppgå till ca 900 000 mk per år.

Det beräknas att stöd för närvarande beviljas för mindre än 10 procent av potentiella bekämpningsobjekt i privata skogar. Ifall bekämpningen ökar på det sätt som behovet förutsätter kommer de årliga kostnaderna för bekämpningsmedel och spridning av bekämpningsmedel att uppgå till ca 20 miljoner mark, exklusive kapitalkostnader. För närvarande finns det inte tillräckligt många spridningsanordningar för att alla områden som borde behandlas skulle kunna behandlas. Behovet av statligt stöd för kostnaderna för ar-

bete och bekämpningsmedel som hänför sig till bekämpning av rotticka torde dock öka allt eftersom kunskapen om bekämpningens nödvändighet ökar genom rådgivning och utbildning och spridningsanordningar tas i bruk i större utsträckning.

Med tanke på ett hållbart skogsbruk är det synnerligen viktigt att bekämpningen av rotticka i riskområdena för rotticka främjas. Samtidigt som man tryggar beståndets livskraft vid vård och användning av skogarna ökar även det kol som skogarna binder.

2.3. Byggande av skogsväg

Den nya definieringen av begreppet grundlig förbättring av väg har i sig inga ekonomiska verkningar eller miljökonsekvenser. Med definieringen preciseras gränsen mellan byggande av en ny väg och grundlig förbättring av en väg så att definieringen bättre motsvarar det som byggandet av en väg innebär.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Vid beredningen har sakkunniga i bekämpning av rotticka och skogsdrivning hörts. Den arbetsgrupp som jord- och skogsbruksministeriet tillsatt med tanke på avverkningar sommartid har utrett frågor gällande behovet av statligt stöd i samband med bekämpning av rotticka. Vid det Kemera-seminarium som Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio ordnade den 15 juni 2000 behandlades dessutom fullföljandet av Finlands nationella skogsprogram 2010 mycket ingående, särskilt i fråga om arbetena för tryggnad av hållbart skogsbruk. Till se-

minariet hade inbjudits alla aktörer inom skogsektorn och representanter för arbetsministeriet, miljöministeriet och finansministeriet. Propositionen baserar sig delvis på de behov som kom fram vid seminariet och som går ut på att finansieringslagstiftningen måste utvecklas för att målen för Finlands nationella skogsprogram 2010 skall nås.

Propositionen har varit på remiss hos skogscentralerna, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, Skogsforskningsinstitutet, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Skogsindustrin rf, bolaget Metsäteho Oy och förbundet Koneyrittäjien liitto ry. Dessutom gav förbunden Länsi-Suomen Metsänomistajien Liitto ry och Pohjois-Suomen Metsänhoitoyhdistysten Liitto ry utlåtande om propositionen. Propositionen och ett sammandrag av utlåtandena om den har vidare behandlats i skogsrådet, som tillsatts för fullföljande och uppföljning av Finlands nationella skogsprogram 2010.

I utlåtandena och vid skogsrådets behandling har propositionen i regel förordats.

4. Ikraftträdande

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att riksdagen har antagit den och den har blivit stadfäst. Det föreslås dock att de bestämmelser gällande stöd för spridning av bekämpningsmedel mot rotticka som skall ingå som en ny stödform i lagen träder i kraft genom förordning först när Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt ett sådant stöd.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag**om ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 12 december 1996 om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) 6 §
1 mom. 7 punkten, 11 § och 23 § 2 mom. som följer:

6 §

Definiering av arbetslagen

I denna lag avses med

7) *byggande av skogsväg* byggande av en i 5 § 2 mom. lagen om enskilda vägar (358/1962) avsedd skogsväg, sådan grundlig förbättring av en enskild väg som transporter inom skogsbruket förutsätter och för vilken inte beviljas bidrag med stöd av 93 § i nämnda lag samt byggande eller grundlig förbättring av en särskild upplagsplats som ansluter sig till en skogsväg eller behövs för skogsbruket och av en väg som för till ett utvältningsställe.

11 §

Finansiering av sysselsättningsarbeten

För vård av ungskog som genomförs enligt av det i sysselsättningsärenden behöriga ministeriet meddelade anvisningar om användningen av arbetskraft (*sysselsättningsarbete*) kan stöd beviljas till högst 80 procent av verkställighetskostnaderna. Vid tillvarata-

gande av energivirke som genomförs som sysselsättningsarbete kan stödets maximibelopp, som avses i 9 § 1 mom., höjas med ett av det i skogsbruksärenden behöriga ministeriet fastställt markbelopp per kubikmeter fast mått.

23 §

Beloppet av stöd

För bekämpning av rotticka i riskområden för rotticka kan den som utför avverkningsarbete beviljas stöd till ett belopp som motsvarar kostnaderna för bekämpningsmedel samt stöd för kostnaderna för spridning av bekämpningsmedel på de grunder som föreskrivs genom en förordning som utfärdas av det ministerium som avses i 1 mom. Om de riskområden där rotticka förekommer bestäms genom förordning av ministeriet.

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 23 § 2 mom. träder dock i kraft först vid den tidpunkt som föreskrivs genom förordning.

Helsingfors den 1 december 2000

Republikens President**TARJA HALONEN**Minister *Sinikka Mönkäre*

Lag

om ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 12 december 1996 om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) 6 §
1 mom. 7 punkten, 11 § och 23 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Definiering av arbetslagen

I denna lag avses med

I denna lag avses med

7) *byggande av skogsväg* byggande av en i 5 § 2 mom. lagen om enskilda vägar (358/62) avsedd skogsväg, grundlig förbättring av en väg som byggts som skogsväg och finansierats med skogsförbättrings-pengar samt byggande eller grundlig förbättring av en särskild upplagsplats som ansluter sig till en skogsväg eller behövs för skogsbruket och av en väg som för till ett utvältningsställe.

7) *byggande av skogsväg* byggande av en i 5 § 2 mom. lagen om enskilda vägar (358/1962) avsedd skogsväg, sådan grundlig förbättring av *en enskild väg som transporter inom skogsbruket förutsätter och för vilken inte beviljas bidrag med stöd av 93 § i nämnda lag* samt byggande eller grundlig förbättring av en särskild upplagsplats som ansluter sig till en skogsväg eller behövs för skogsbruket och av en väg som för till ett utvältningsställe.

11 §

11 §

*Finansiering av sysselsättningsarbeten**Finansiering av sysselsättningsarbeten*

För vård av ungskog som genomförs enligt av det i sysselsättningsärenden behöriga ministeriet meddelade anvisningar om användningen av arbetskraft *och med sysselsättningsmedel vilka det ovan avsedda ministeriet anvisat det i skogsbruksärenden behöriga ministeriet (sysselsättningsarbete)* kan stöd beviljas till högst 80 procent av verkställighetskostnaderna. För tillvaratagande av energivirke kan stöd för sysselsättningsarbete beviljas till ett av det i skogsbruksärenden behöriga ministeriet fastställt markbelopp per kubikmeter fast mått.

För vård av ungskog som genomförs enligt av det i sysselsättningsärenden behöriga ministeriet meddelade anvisningar om användningen av arbetskraft (*sysselsättningsarbete*) kan stöd beviljas till högst 80 procent av verkställighetskostnaderna. *Vid tillvaratagande av energivirke som genomförs som sysselsättningsarbete kan stödets maximibelopp, som avses i 9 § 1 mom., höjas med ett av det i skogsbruksärenden behöriga ministeriet fastställt markbelopp per kubikmeter fast mått.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

Beloppet av stöd

För bekämpning av rotticka i riskområden för utbredning av rotticka kan den som utför avverkningsarbete beviljas stöd till ett belopp som motsvarar kostnaderna för bekämpningsmedel.

För bekämpning av rotticka i riskområden för rotticka kan den som utför avverkningsarbete beviljas stöd till ett belopp som motsvarar kostnaderna för bekämpningsmedel samt stöd för kostnaderna för spridning av bekämpningsmedel på de grunder som föreskrivs genom en förordning som utfärdas av det ministerium som avses i 1 mom. Om de riskområden där rotticka förekommer bestäms genom förordning av ministeriet.

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 23 § 2 mom. träder dock i kraft först vid den tidpunkt som föreskrivs genom förordning.
